

Úvodní zamyšlení

Milí bratři a sestry tuto křížovou cestu dnes začínáme ve Vlkovsku u Andělského kříže. Složená křídla v sobě skrývají mnoho symbolů, kterými k nám mohou promlouvat.

Jedním z nich mohou být křídla anděla, který na počátku cesty spásy Marii ohlašoval radostnou novinu, že porodí Božího syna. A mohou to být stejná křídla, která pak Krista i jeho matku Marii nesou a chrání cestou na Kalvárii. Jsem přesvědčen, že Ježíšova křížová cesta nezačala až v den jeho odsouzení, ale že měla předeihu v pokušení na poušti, kde mimo jiné ďábel Krista pokoušel, aby se vrhl dolů z vrcholku jeruzalémského chrámu a přesvědčil se, zda ho andělé ochrání a ponese? Ježíš, to nemusel zkoušet, on věděl, že přijde ta chvíle až ponese výkupnou oběť za svět – za tebe i za mě. Jeho cesta na Golgotu byla vlastně skokem důvěry z vrcholku chrámu. Věřím, že Boží andělé Krista na Golgotu nesli a že stáli kolem jeho kříže.

1. Ježíš souzen

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Pilát je velmi rozporuplná postava. Na jednu stranu dává Ježíšovi šanci a jakoby se ho před shromážděným lidem a židovskými představenými zastává, protože nedělá rychlý a unáhlený soud, ale nakonec přece jen podléhá přání židovské velerady a poštvaného davu.

Také v nás často počáteční dobrá vůle a úmysly kapitulují před názorem většiny. Ani my někdy nemáme odvahu stát si za svým přesvědčením, chceme mít od druhých klid a tak raději děláme to, co dělají všichni ostatní... Nejsme sami sebou, nemáme odvahu ustát tlak okolí, nechceme si pálit prsty kvůli druhým.

Pane, pomoz nám být více osobně odvážnými, až budeme v pokušení splynout s davem, a budeme v pokušení dělat něco proti svému vnitřnímu přesvědčení, ať jednáme vždy pravdivě podle svého svědomí.

2. Ježíš přijímá kříž

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Ježíš si kříž nevybral, byl mu vnucen. Ježíš ale křížem nebyl zaskočen, protože s ním celý život počítal. Určitě nevěděl, jakou podobu jeho výkupná oběť bude nakonec mít. Možná to nevěděl ještě ani v předvečer svého ukřižování, když se s úzkostí modlil v getsemanské zahradě. Věděl jistě jen to, že oběť v jakékoli podobě, chce přijmout. A co já?! Jaké je moje životní nastavení? Chci si vybírat, co je pro mě v budoucnu přijatelné a co nikoli, nebo jsem smířen s tím, že s pokorou přijímám nejen radosti, ale i starosti? Proč se tedy tolik lidí doptává na svou budoucnost ve formě různých horoskopů, karet a astrologů? Není to proto, že věří, že mohou ve své budoucnosti něco změnit, něčemu se vyhnout?

Pane, děkujeme, že můžeme svou každodenní prací tvořit svou budoucnost, ale zároveň tě prosíme, pomoz nám být lidmi pokornými a plnými důvěry, kteří umí s pokojným srdcem přijímat to, co je nám nevyhnutelně dáno.

3. Ježíš padá pod křížem poprvé

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Ježíš padá krátce poté, co vykročil cestou na Golgotu. To svědčí o jediném, že vojáci splnili Pilátův rozkaz, aby byl před ukřižováním krutě zbičován. Na první pohled krutost na krutost, ale vzhledem k sympatiím, které Pilát Ježíšovi při soudu jistým způsobem projevil, to možná byl zvláštní projev jeho milosti, protože chtěl Ježíšovi zkrátit pozdější obvykle mnohahodinová nelidská muka na kříži.

Také nám někdy druzí lidé různým způsobem znepríjemňují život, ale nakonec překvapeně zjistíme, že nám vlastně prospěli. Mnozí z nich to činí nevědomky, ale mnozí to činí záměrně, i když ví, že je za to budeme nenávidět, ale nemohou jinak, protože jsou přesvědčení, že to je nutné, správné a že nám to prospěje.

Pane, děkujeme za lidi, kteří do našeho života sice vnáší těžkosti, ale vlastně nás posunují dál a výš. Pomoz nám být také lidmi, kteří sami nehledají pohodlnou životní cestu, vedoucí nakonec k falešnému cíli a pomoz nám k odvaze dělat i pro druhé to, za co nás možná nebudou hned chválit.

4. Ježíš se setkává se svou matkou

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Maria jako matka, nemůže pro svého syna udělat nic než jen být z povzdálí s ním. Je to jeho cesta, jeho kříž, jeho oběť a jeho boj. A přesto, že to na první pohled nevypadá, je i toto pouhé doprovázení velmi důležité. V Marii totiž Ježíš má soucit, lásku, povzbuzení, pohlazení v bolesti, duchovní posilu skrze vroucí modlitbu. Toto všechno Ježíš celý svůj život a zejména cestou na Golgotu cítil. Nepotřeboval, aby se Maria nějak aktivně angažovala v tom, čím procházel. Stačilo jen to, že věděl, že je někde blízko s ním.

Pane, chceme se učit od tvé matky, co to znamená uchovávat události svého života ve svém srdci a být svým dítětem rodičů, kteří je umí citlivě doprovázet, a kteří se do jejich života manipulativně nepletou, kteří skrze ně nerealizují svoje vlastní přání, ale mají odvahu přijímat jejich vlastní životní volby.

5. Šimon pomáhá nést kříž

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Je zvláštní, že Ježíšovi cestou na Golgotu nepomáhá nikdo z jeho nejbližších, nikdo z těch, kteří by mu měli být za tolik vděční - vždyť jich tolik uzdravil. Místo apoštolů a přátel, místo nespočtu uzdravených mu pomáhá naprosto cizí člověk, který k němu neměl žádný osobní vztah, který s ním neprožil ani jeden společný den.

Cítil z této osamělosti Ježíš hořkost, hořkost ze zrady přátel, z nevděku těch, kterým pomohl on? Možná, ano a přece se o ní nikdy později apoštolům nezmínil, protože jim to z celého srdce odpustil.

Pane, kéž i my umíme celým srdcem odpouštět křivdy, kterých se na nás druzí dopouští a už nikdy se k nim ani skrytě nevracet.

6. Veronika podává Ježíšovi roušku

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Veronika setkává Ježíše. Vidí člověka, kterému zbývá pár okamžiků života.

Vidí krvácejícího odsouzence na pokraji sil, plného bolesti, poníženého, vysmívaného, na kterém si nejen vojáci, ale hlavně poštvaný rozlícený dav vybíjí svou zlost. A bylo by toho tolik, co tento člověk právě teď potřebuje a jistě kdyby mohla, tak pohnuta soucitem by pro něho udělala snad i nemožné. Nemůže však udělat víc než podat Ježíšovi roušku a otřít mu zpocenou krvácející tvář. Na první pohled tak zbytečnou nic neřešící věc...

Připomíná to asi 70 letého muže z televizních zpráv, který v Charkově uklízel a zametal trosky v obrovských hromadách ruin svého domu uprostřed zničeného sídliště ve chvílích, kdy stále ještě probíhaly boje a hrozily další škody. Připomíná to lidi, kteří se pustili do odklizení trosek svých domů na jižní Moravě. Ti všichni nám ukazují, že vždycky se musí odněkud začít, i kdyby se to zdálo jakkoli nepatrné a zoufale absurdní. Ukazují nám, že velké dílo se tvoří kousek po kousku, den za den. Teprve na konci uvidíme výsledek.

Pane, dej nám odhodlání tvořit trpělivě a věrně den za dnem velké věci z každodenních maličkostí.

7. Ježíš padá pod křížem podruhé

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*

L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Na co asi myslel v této chvíli Ježíš? Kříž už nenese sám, a přesto znovu padá, a Golgota je ještě daleko. Možná bojoval s pokušením rezignovat. Možná na něho ďábel útočil s pokušením říci si: „Udělal jsem dost, už nemůžu dál. Co by se stalo, padnout tady a teď...“

Věříme, že Ježíš byl nejen plně Bůh, ale také plně člověkem, proto tyto zcela lidské a nám vlastní myšlenky ve chvílích našich krizí musely vířit i jeho hlavou. Co mu ale pomohlo vstát? Možná to, že neztratil ze zřetele svůj cíl a důvod, proč k němu má dojít. Ten cíl i důvod nebyl nijak abstraktní, ale zcela konkrétní, a to věčný život člověka, kterého přišel vykoupit. A ne nikoho neznámého, ale také těch lidí, jejichž tváře kolem sebe viděl. Možná pohled do tváří lidí stojících kolem cesty na Golgotu byly tou posilou, která ho zvedla, aby šel dál. Možná v duchu tehdy viděl i moji a tvoji tvář.

Pane, kéž nikdy neztrácíme ze zřetele to, za čím jdeme. Kéž i naše životní cíle jsou vždycky spojené s konkrétními lidmi, pro které žijeme a neženeme se za něčím pomíjivým, něčím z čeho máme prospěch možná jen my sami.

8. Jeruzalémské ženy pláčou nad Ježíšem

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*

L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

„Neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad svými dětmi“, říká Ježíš, který je pohnut soucitem k těm, kteří pro svou zatvrzelost dosud neokusili Boží lásku, těm, které v budoucnu měla čekat zkáza Jeruzaléma. Ježíš se neutápí ve vlastní sebelítosti, ale i ve chvílích vlastní lidské bídy nepřestává myslet na druhé.

Podobně jako jakási pražská maminka samoživitelka, která ač sama na hranici finanční nouze zaplatila na splátky školní obědy ukrajinskému dítěti, jehož maminka byla bez finančních prostředků. Toto je činná láska, kterou po nás chce Bůh, když říká: „Dary ani oběti za hřích jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo.“ A tak jako obětoval Ježíš sebe pro nás, tak podobně jistým způsobem máme obětovávat sami sebe v tom, co děláme nejen pro rodinu, ale také pro bližní.

Pane, kéž ani my nekroužíme jen kolem svých vlastních problémů, ale i v těžkostech neztrácíme schopnost vidět potřeby druhých a kéž neztrácíme ochotu pomáhat, pokud víme, jak a je by to v našich silách.

9. Ježíš padá pod křížem potřetí

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*

L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Ježíšův opakovaný pád nám připomíná, že také my opakovaně selháváme a ani při nejlepší vůli nemůžeme počítat s tím, že bychom toho do budoucna byli ušetřeni. Pokaždé cítíme zahanbení. Před Bohem, před bližními i před sebou samými. Bůh nás ale nesoudí podle našich pádů, ale podle toho zda máme vůli se zvednout, zda máme vůli pádům předejít, zda se z nich chceme poučit.

Před Bohem budeme skládat účty z přidané hodnoty, kterou jsme svému životu dali, a ne z toho, co nám bylo vrozeno. Možná budeme překvapeni, že nás na cestě předejdou lidé, kteří nežijí zrovna ideálně, ale kteří dokázali ze své startovní pozice v sociálně slabší rodině, či prostředí, ve kterém vyrůstali, udělat větší posun než my, kterým bylo dáno lepší zázemí.

Pane, kéž ani my druhé nesoudíme podle jejich nedostatků a selhání, ale podle toho, nakolik se svými přednostmi i nedostatky dokáží co nejlépe žít.

10. Ježíš svlečen ze šatů

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Největším ponížením pro Ježíše nebylo ani bití, ani urážky lidí cestou na Golgotu, ale odhalení jeho nahoty když ho přibíjeli na kříž.

Nejde jen o právo člověka skrýt do intimity svou nahotu fyzickou, ale i nahotu duševní, které bychom měli respektovat jako nedotknutelné právo každého jedince. Každý z nás máme právo chránit si své soukromí a nikdo nemá právo nám toto soukromí brát. Buďme důslednější v respektu k tajemství, které nám někdo druhý vědomě či nevědomě o sobě odhalil. Nebuďme lidmi, kteří se nedokáží mírnit v tom, co o druhých lidem říkají, neponižujme je tím, že vyzeráme jejich slabosti, jejich 13.komnaty. I zde platí: „Co nechcete, aby druhí činili vám, nečiňte vy jim.“

Pane, pomoz nám střežit náš jazyk, aby neškodil, ale spíše povzbuzoval a pomáhal radou a laskavým slovem.

11. Ježíš ukřižován

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Je do hloubi duše smutné vidět ztrýzněnou lidskou bytost - nejen na kříži. Je zdrcující vidět, čeho jsme my lidé schopni, když jde o smrt, která má být zpečetěním rozhněvané lidské „spravedlnosti“ nebo pomsty. Stačí vidět, kolik důmyslných mučicích nástrojů, byli lidé schopni v minulosti a bohužel v některých částech světa ještě dnes užívat. Stačí vidět, jakých důmyslných způsobů poprav bylo a možná i stále je užíváno. Ukřižování není zdaleka nejhorší. Nelidské zacházení s člověkem neskončilo středověkem ani 2.světovou válkou, ale pokračovalo v Jugoslávii, v samozvaném Islámském státě a bohužel se tak děje na různých místech naší planety i právě v těchto chvílích, kdy tady stojíme...

Pane, dej svou milostí, aby byl člověk vykoupen z touhy vybit si hněv na druhém člověku, zvířeti nebo čemkoli živém.

12. Ježíš na kříži umírá

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Ti, kdo v Ježíše skládali svou naději, možná ještě pod křížem do poslední chvíle doufali, že se něco stane, že Ježíš něco udělá, že se Bůh oslaví nějakým mocným činem... A když někteří s pohrdáním volali: „Sestup z kříže a uvěříme v tebe“, Ježíšovi věrní možná prosebně volali: „Ano, Ježíši, prosím, sestup z kříže...“ Ale Ježíš neseštopil. Ježíš zemřel.

Kolikrát se i my nedokážeme smířit se smrtí našich blízkých a jak těžce se smiřujeme, že se nestal zázrak, o který jsme prosili...

Pane, nezbyvá nám, než i smrt přijímat jako obrovské neprostupné tajemství života. A tak jako Tvoje smrt na kříži nebyla projevem Boží slabosti, nebyla důkazem Boží neexistence, stejně tak ať ani naše nevyslyšené modlitby za něčí uzdravení nevedou ke ztrátě naší víry.

13. Ježíš sňat z kříže

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Když Ježíše sňali z kříže, jeho tělo položili Marii do klína. Matka je přece tou, které jako první vloží dítě v náručí, když se narodí a snad právě proto tak nějak přirozeně i hrubí vojáci v této chvíli cítí, že matka by měla mít právo obejmout své mrtvé dítě a nijak tomu nebrání. Hrubost jde v této chvíli stranou. Zloba ustoupila a jakoby na chvíli zvítězila lidskost a soucit, jakoby do temnoty zazářil paprsek světla.

Pane, děkujeme ti, že v nás lidech vždycky nakonec vítězí lidskost. Děkujeme, za naději, že i po prožitých hrůzách válek plných bezpráví a nelidského jednání jistě znovu přijde čas smíření a obnovy.

14. Ježíš položen do hrobu

K: *Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti,*
L: *neboť svým křížem jsi vykoupil svět.*

Internetem se v těchto dnech šířilo jedno krátké video z Ukrajiny, ve kterém projížděla kolona vozidel a všichni lidé kolem cest v rozbořených městech a vesnicích klečeli kolem silnice, jakoby klečeli v kostele. Člověk, který to video poslal, říkal, že to je asi záznam z převozu Nejsvětější svátosti z Kyjevské katedrály do bunkru před očekávaným bombardováním města. Jeden z lidí však odpověděl, že to tak není, že takto Ukrajinci vzdávají poctu ostatkům svých padlých vojáků.

Obojí je pravděpodobné a obojí je velmi inspirující a zároveň zahanbující pro nás, protože možná takové úcty nejsme schopni.

Bože, odpust nám, pokud se z našich životů vytratila opravdová úcta nejen k Tobě, ale také k věcem, které by pro nás měly být posvátné, třeba k lidskému životu, ale také ke všemu krásnému, co někdo druhý tvoří, nebo ke světu, který jsi stvořil Ty, Bože.

Na závěr doslov

Ježíšova cesta na Golgotu byla skokem důvěry z vrcholku jeruzalémského chrámu a při pohledu na umučeného Krista se nám možná zdá, že Bůh nesplnil svůj slib s anděly. Ale Bůh nedělá věci podle lidských představ, Bůh dělá vždycky mnohem víc než čekáme. Byl to přece anděl, kdo odvalil kámen z Kristova hrobu při jeho vzkříšení.

Milí bratři a sestry, kéž i my nemáme nikdy potřebu Boha pokoušet, abychom se přesvědčili, že při nás stojí, ale kéž také pokaždé až nastanou v našem životě chvíle, kdy se budeme mít na Něho spolehnout, kéž máme odvahu skočit do jeho náruče, vždyť každému z nás dal anděl strážce.

+ Otče náš + požehnání

AMEN